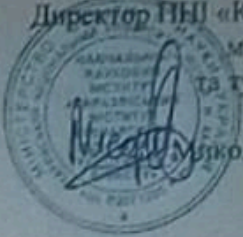

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«27» серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

КРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

освітня програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«27» серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Валентина ШАМРАЄВА, д. політ. наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «26» серпня 2026 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Країнознавчі студії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», освітня програма «Міжнародні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни є формування у студентів системного уявлення про країни та регіони світу, їх політичний, економічний, соціальний, культурний, історичний і геополітичний розвиток, особливості національних моделей суспільного устрою та зовнішньої політики, а також набуття навичок комплексного країнознавчого аналізу сучасних держав і регіонів у контексті глобальних та регіональних міжнародних процесів..

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: формування у студентів цілісного розуміння предмета, методології та основних напрямів сучасних країнознавчих досліджень; ознайомлення з методами комплексної характеристики країн і регіонів світу; вивчення основних чинників формування політичної, економічної, соціальної та культурної специфіки держав; оволодіння ключовою термінологією та поняттями у сфері країнознавства; формування навичок аналізу політичних систем, державного устрою, економічного потенціалу, демографічних і соціальних процесів, культурних особливостей та зовнішньополітичної діяльності держав; визначення місця окремих країн у регіональних і глобальних міжнародних процесах; розвиток навичок порівняльного аналізу країн та регіонів; формування вміння оцінювати сучасні геополітичні, економічні та соціокультурні трансформації; обґрунтування місця і ролі України у системі сучасних регіональних та глобальних взаємозв'язків..

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин: 90*

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є комплексне дослідження країн і регіонів світу, особливостей їх історичного, політичного, економічного, соціального та культурного розвитку, геополітичного становища, природно-ресурсного потенціалу, демографічних характеристик, державного устрою, політичних систем, зовнішньої політики та міжнародних зв'язків, а також сучасних тенденцій трансформації держав і регіонів у глобальному середовищі.

Програма навчальної дисципліни складається з однієї частини (16 тем), у якій розглядаються теоретико-методологічні засади країнознавства, основні методи комплексного дослідження країн і регіонів, політична, економічна, соціальна та культурна характеристика держав світу, особливості їх геополітичного становища та зовнішньополітичної діяльності, регіональні особливості сучасного світового розвитку, а також актуальні тенденції трансформації держав і регіонів в умовах глобалізації, регіоналізації та зміни сучасної системи міжнародних відносин

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й

Семестр	
2-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
8/8 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
- год.	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

Відповідно до ОПП
(<https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/54864799b9127afdf306605533cac1b.pdf>).

1.8. Пререквізити: вивчення дисциплін «Історія України: цивілізаційний вимір», «Політичні студії», «Історія міжнародних відносин».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Країнознавство як наукова та навчальна дисципліна

Предмет, об'єкт і завдання країнознавства. Основні етапи становлення та розвитку країнознавчих досліджень. Місце країнознавства в системі суспільних наук. Основні поняття та категорії країнознавства. Сучасні напрями країнознавчих досліджень.

Тема 2. Методологія та методи країнознавчих досліджень

Принципи комплексного дослідження країн і регіонів. Загальнонаукові та спеціальні методи країнознавчого аналізу. Порівняльний, системний, історичний, географічний, статистичний та геополітичний методи. Джерела країнознавчої інформації та критерії її оцінювання.

Тема 3. Природно-географічні та ресурсні характеристики країн світу

Географічне положення держав, територія та кордони. Природні умови та природно-ресурсний потенціал. Клімат, водні, земельні, мінеральні та енергетичні ресурси. Вплив географічних факторів на політичний та економічний розвиток держав.

Тема 4. Населення, демографічні процеси та соціальна структура країн

Чисельність і структура населення. Демографічні моделі та тенденції. Урбанізація, міграційні процеси, старіння населення. Етнічний, мовний і релігійний склад населення. Соціальна структура та рівень людського розвитку.

Тема 5. Політична система та державний устрій країн світу

Форми державного правління та державного устрою. Політичні режими та політичні інститути. Конституційні системи. Організація державної влади. Політичні партії, виборчі системи та громадянське суспільство.

Тема 6. Економічне країнознавство: моделі та рівні розвитку держав

Основні показники соціально-економічного розвитку. Типологія країн за рівнем економічного розвитку. Розвинені країни, країни з економіками, що формуються, та країни, що розвиваються. Національні моделі економічного розвитку. Структура національної економіки та роль зовнішньої торгівлі.

Тема 7. Країни в системі міжнародних економічних зв'язків

Міжнародна торгівля, інвестиції та фінансові потоки. Міжнародна економічна спеціалізація держав. Транснаціональні корпорації та їх вплив на розвиток країн. Міжнародні економічні організації. Економічна взаємозалежність та глобалізація.

Тема 8. Культурне та цивілізаційне різноманіття сучасного світу

Поняття культури та цивілізації у країнознавстві. Мовні, релігійні та культурні особливості країн. Ціннісні системи та моделі суспільної поведінки. Культурна ідентичність. Міжкультурна комунікація. Культурне різноманіття як чинник міжнародної взаємодії.

Тема 9. Європейські країни: політичні, економічні та соціокультурні особливості

Особливості розвитку країн Європи. Західна, Північна, Південна та Центрально-Східна Європа. Політичні та економічні моделі європейських держав. Європейська інтеграція та її вплив на розвиток країн. Сучасні виклики європейському регіону.

Тема 10. Країни Північної Америки: США та Канада

Геополітичне та гео економічне становище США і Канади. Політичні системи та моделі державного управління. Економічний потенціал. Соціальні та культурні особливості. Зовнішньополітичні пріоритети та роль США і Канади у світовій політиці.

Тема 11. Країни Латинської Америки та Карибського басейну

Історичні передумови та особливості розвитку регіону. Політичні системи та моделі економічного розвитку. Соціальні, етнокультурні та демографічні процеси. Регіональна інтеграція. Геополітична роль провідних держав Латинської Америки.

Тема 12. Країни Азії: різноманіття моделей розвитку

Особливості політичного, економічного та соціокультурного розвитку країн Східної, Південної, Південно-Східної та Центральної Азії. Китай, Японія, Індія та держави Південної Кореї як ключові центри регіонального розвитку. Азійські моделі модернізації. Регіональні конфлікти та інтеграційні процеси.

Тема 13. Країни Близького Сходу та Північної Африки

Політична та соціокультурна специфіка регіону. Роль релігійного та етнічного факторів. Енергетичні ресурси та їх значення для економіки. Політичні конфлікти та проблеми безпеки. Моделі державного розвитку. Геополітичне значення Близького Сходу та Північної Африки.

Тема 14. Країни Африки: проблеми та перспективи розвитку

Природно-ресурсний та демографічний потенціал Африки. Особливості політичного й економічного розвитку держав континенту. Проблеми бідності, нерівності, безпеки та державного управління. Африканська регіональна інтеграція. Провідні держави та нові центри економічного зростання.

Тема 15. Австралія та країни Океанії у сучасному світі

Географічні, політичні, економічні та соціокультурні особливості Австралії та держав Океанії. Особливості регіональної взаємодії. Природні ресурси та економічна спеціалізація. Проблеми малих островних держав. Безпекове та геополітичне значення Індо-Тихоокеанського регіону.

Тема 16. Україна у сучасному країнознавчому та геополітичному просторі

Географічне, демографічне, економічне, політичне та культурне становище України. Україна як об'єкт і суб'єкт міжнародних відносин. Геополітичне положення та стратегічне значення України. Європейська інтеграція та міжнародне партнерство. Трансформація України в умовах війни та повоєнного відновлення. Перспективи розвитку та міжнародна роль України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	ус ьо го	у тому числі				ус ьо го	у тому числі				
		ле к.	пр.	с.з ..	ін д.		с.р .	ле к.	пр.	ла б.	ін д.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Країнознавство як наукова та навчальна дисципліна	5	2	1	-	-	2	-		-	-	-	-
Тема 2. Методологія та методи країнознавчих досліджень	5	2		1	-	2		-		-	-	-
Тема 3. Природно-географічні та ресурсні характеристики країн світу	5	4	1	-	-	2			-	-	-	-
Тема 4. Населення, демографічні процеси та соціальна структура країн	5	2		1	-	2		-		-	-	
Тема 5. Політична система та державний устрій країн світу	5	2	1	-	-	2			-	-	-	
Тема 6 Економічне країнознавство: моделі та рівні розвитку держав	5	2		1	-	2				-	-	-
Тема 7. Країни в системі міжнародних економічних зв'язків	6	2	1	-	-	3			-	-	-	-
Тема 8. Культурне та цивілізаційне різноманіття сучасного світу	6	2		1	-	3				-	-	
Тема 9. Європейські країни: політичні, економічні та соціокультурні особливості	6	2	1			3						
Тема10. Країни Північної Америки: США та Канада	6	2		1		3						
Тема 11. Країни Латинської Америки та Карибського басейну	6	2	1			3						
Тема 12. Країни Азії: різноманіття моделей розвитку	6	4		1		3						
Тема 13. Країни Близького Сходу та Північної Африки	6	2	1			3						
Тема 14. Країни Африки: проблеми та перспективи розвитку	6	2		1		3						

Тема 15. Австралія та країни Океанії у сучасному світі	6	2	1			3						
Тема 16. Україна у сучасному країнознавчому та геополітичному просторі	6	2		1		3						
Усього годин:	90	32	8	8	-	42				-	-	

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин Денна (с.з/п.з)
1.	Країнознавство як наукова та навчальна дисципліна. Методологія та методи країнознавчих досліджень. Природно-географічні та ресурсні характеристики країн світу. Населення, демографічні процеси та соціальна структура країн.	2/2
2.	Політична система та державний устрій країн світу. Економічне країнознавство: моделі та рівні розвитку держав. Країни в системі міжнародних економічних зв'язків. Культурне та цивілізаційне різноманіття сучасного світу.	2/2
3.	Європейські країни: політичні, економічні та соціокультурні особливості. Країни Північної Америки: США та Канада. Країни Латинської Америки та Карибського басейну. Країни Азії: різноманіття моделей розвитку.	2/2
4.	Країни Близького Сходу та Північної Африки. Країни Африки: проблеми та перспективи розвитку. Австралія та країни Океанії у сучасному світі. Україна у сучасному країнознавчому та геополітичному просторі.	2/2
Разом:		8/8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин денна/заочна
1.	Тема 1. Країнознавство як наукова та навчальна дисципліна завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	2
2.	Тема 2. Методологія та методи країнознавчих досліджень	2

	завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	
3.	Тема 3. Природно-географічні та ресурсні характеристики країн світу завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	2
4.	Тема 4. Населення, демографічні процеси та соціальна структура країн завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	2
5.	Тема 5. Політична система та державний устрій країн світу завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	2
6.	Тема 6. Економічне країнознавство: моделі та рівні розвитку держав завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	2
7.	Тема 7. Країни в системі міжнародних економічних зв'язків завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
8.	Тема 8. Культурне та цивілізаційне різноманіття сучасного світу завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 9. Європейські країни: політичні, економічні та соціокультурні особливості завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 10. Країни Північної Америки: США та Канада завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 11. Країни Латинської Америки та Карибського басейну завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 12. Країни Азії: різноманіття моделей розвитку завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 13. Країни Близького Сходу та Північної Африки завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3

	Тема 14. Країни Африки: проблеми та перспективи розвитку завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 15. Австралія та країни Океанії у сучасному світі завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
	Тема 16. Україна у сучасному країнознавчому та геополітичному просторі завдання: ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, виконання завдання у дистанційному курсі у Moodle «Країнознавчі студії»	3
Разом:		42

6. Індивідуальні завдання

не передбачено НП

7. Методи навчання

Методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод
- метод проблемного викладу.
- частково-пошуковий,
- дослідницький метод,
- дискусійні методи.

8. Методи контролю

Методи контролю – це засоби діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання та ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (теми). З цією метою у навчальних матеріалах, методичних розробках до семінарських занять подано питання для самоконтролю.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, який забезпечує цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті на підставі завдань, що відповідають програмам попереднього навчання. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, або коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться під час усіх видів аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, а також у формі тестування.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння дисципліни. Залік проводиться у формі тестування. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні заліку з навчальної дисципліни, складає 40 балів.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру та набраних при складанні семестрового заліку.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота																Разом	Залік	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16			
3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Відповідь на семінарському занятті – **1-4 балів**.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього семінарського заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на джерела;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом семінарського заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

2 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;

- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та залікових робіт.

Контрольні та залікові роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота (поточний контроль) складається з 10 тестових завдань. Залікова робота – із 40 тестових завдань, кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Політика використання ШІ

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

1. Зарахування сертифікованих курсів

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни.

Умови зарахування:

- Студент має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.

- Курс має бути погоджений з викладачем.

- За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

2. Зарахування активної участі в наукових заходах

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, семінарах, публікацію наукових статей або тез досліджень. Умови зарахування:

- Студент має надати офіційне звернення до викладача.
- До звернення необхідно додати підтверджуючі документи (сертифікати учасника конференції, копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).

Кількість балів:

- Участь з доповіддю на науково-практичній конференції: до 3 балів.
- Публікація тез конференції: до 5 балів.
- Публікація статті у фаховому науковому виданні: до 15 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для дворівневої шкали оцінювання	
90 – 100	зараховано	
70-89		
50-69		
0-49	не зараховано	

10. Рекомендована література

Основна література

1. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 528 с.
2. Лизогуб В. А. Країнознавство : підручник. 2-ге вид., перероб. Харків : Право, 2024. 504 с. ISBN 978-617-8411-09-1.
3. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Країнознавство : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2024. 264 с.
4. Ровенчак І. І., Мамчур О. І. Географічне країнознавство. 2-ге вид., випр. і доп. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 112 с.
5. Ровенчак І., Котик Л. Країнознавство та краєзнавство : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2026. 170 с.
6. Земзоліна Н. І., Тітіка О. О. Країнознавство : навчально-методичний посібник. Черкаси : Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2020. 87 с.
7. Ровенчак І., Котик Л. Геокультура і геоосвіта України : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 164 с.
8. Книш М. М., Мамчур О. І., Ванда І. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія). 2-ге вид., випр. і доп. Львів, 2022. 372 с.
9. Johnson D. L., Haarmann V., Johnson M. L. World Regional Geography: A Development Approach. 11th ed. Pearson, 2021. ISBN 9780137612697.
10. Hobbs J. J. World Regional Geography. 7th ed. Cengage, 2022. 608 p. ISBN 9780357034071.

11. Berglee R. World Regional Geography: People, Places, and Globalization. Version 3.0. FlatWorld, 2022. 730 p. ISBN 978-1-4533-3919-0.
12. Berglee R. World Regional Geography: People, Places, and Globalization. Custom Version 3.0.1. FlatWorld, 2024. ISBN 979-8-88794-505-7.
13. Finlayson C. World Regional Geography. Fredericksburg, VA : University of Mary Washington, 2023. ISBN 9781077115033.
14. Nijman J., Shin M., Muller P. O. Geography: Realms, Regions, and Concepts. 18th ed. Hoboken : Wiley, 2020. 544 p. ISBN 9781119607328.
15. Pulsipher L., Pulsipher A., Johansson O. World Regional Geography. 8th ed. Macmillan Learning, 2020. ISBN 9781319206772.
16. Europa Publications. South Asia 2020. 17th ed. London : Routledge, 2019/2020.
17. UNDP. Human Development Report 2025: A Matter of Choice: People and Possibilities in the Age of AI. New York : United Nations Development Programme, 2025.
18. OECD. OECD Regions and Cities at a Glance 2024. Paris : OECD Publishing, 2024. 140 p. DOI: 10.1787/f42db3bf-en.
19. UNCTAD. World Investment Report 2026: International Investment in a Turbulent Era. Geneva : United Nations, 2026.
20. UNCTAD. World Investment Report 2025: International Investment in the Digital Economy. Geneva : United Nations, 2025.

Додаткова література

1. Ходзинський К. Г., Мазурок П. П. Економічна історія України та провідних країн світу. Львів : Магнолія 2006, 2021. 148 с.
2. Влах М. Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 488 с.
3. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 344 с.
4. Ровенчак І., Котик Л. Основи суспільної географії та регіоналістики : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 74 с.
5. Мамчур О. І., Ванда І. В. Збірник завдань з курсу «Суспільна географія макрорегіонів світу». Львів, 2022. 100 с.
6. Rovenchak I., Perkhach O., Babii A. Natural-geographic objects in the New Testament. *Geology, Geography and Geoecology*. 2022. Vol. 2. P. 390–397.
7. Rovenchak I., Mykhailiuk A. Causes and consequences of external labor migration in Ukraine. *Часопис соціально-економічної географії*. 2021. Вип. 30. С. 50–58.
8. Ровенчак І., Котик Л. Актуальність викладання навчальної дисципліни «Геокультура і геоосвіта України» у вищій школі. *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії*. 2021. Вип. 33. С. 69–77. DOI: 10.26565/2075-1893-2021-33-08.
9. World Bank. World Development Report 2024: The Middle-Income Trap. Washington, DC : World Bank, 2024.
10. World Bank. World Development Report 2025: Standards for a Changing World. Washington, DC : World Bank, 2025.
11. World Bank. World Development Report 2023: Migrants, Refugees, and Societies. Washington, DC : World Bank, 2023.
12. International Monetary Fund. World Economic Outlook 2025. Washington, DC : IMF, 2025.
13. International Monetary Fund. Regional Economic Outlook: Europe. Washington, DC : IMF, 2025.

14. International Monetary Fund. Regional Economic Outlook: Asia and Pacific. Washington, DC : IMF, 2025.
15. International Monetary Fund. Regional Economic Outlook: Middle East and Central Asia. Washington, DC : IMF, 2025.
16. International Monetary Fund. Regional Economic Outlook: Sub-Saharan Africa. Washington, DC : IMF, 2025.
17. United Nations. World Statistics Pocketbook 2025. New York : United Nations, 2025.
18. United Nations Statistics Division. Demographic Yearbook 2024. New York : United Nations, 2025.
19. UNDP. 2024 Global Multidimensional Poverty Index: Poverty amid Conflict. New York : UNDP, 2024.
20. UNDP. 2025 Global Multidimensional Poverty Index: Overlapping Hardships: Poverty and Climate Hazards. New York : UNDP, 2025.
21. Freedom House. Freedom in the World 2025. Washington, DC : Freedom House, 2025.
22. OECD. OECD Regions and Cities at a Glance 2022. Paris : OECD Publishing, 2022. 135 p.
23. UNCTAD. World Investment Report 2024: Investment Facilitation and Digital Government. Geneva : United Nations, 2024.
24. UNCTAD. World Investment Report 2023: Investing in Sustainable Energy for All. Geneva : United Nations, 2023.
25. UNCTAD. World Investment Report 2022: International Tax Reforms and Sustainable Investment. Geneva : United Nations, 2022.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. United Nations Statistics Division (UNSD) - <https://unstats.un.org/UNSDWebsite/>
2. UN Demographic Yearbook - <https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/products/dyb/>
3. World Bank Open Data - <https://data.worldbank.org/>
4. World Bank – DataBank - <https://databank.worldbank.org/>
5. UNDP Human Development Reports - <https://hdr.undp.org/>
6. OECD Data Explorer - <https://data-explorer.oecd.org/>
7. OECD Regions and Cities - <https://www.oecd.org/en/topics/regional-development.html>
8. UNCTADstat - <https://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html>

12 Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі “Країнознавчі студії” URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=18164>

Додаток 1

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20_____/20_____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.